

OPRACOWANIE STRATEGII ROZWOJU OBSZARU METROPOLITALNEGO DO 2030 ROKU

Rozwój zasobów ludzkich OM

Rafał Wiśniewski

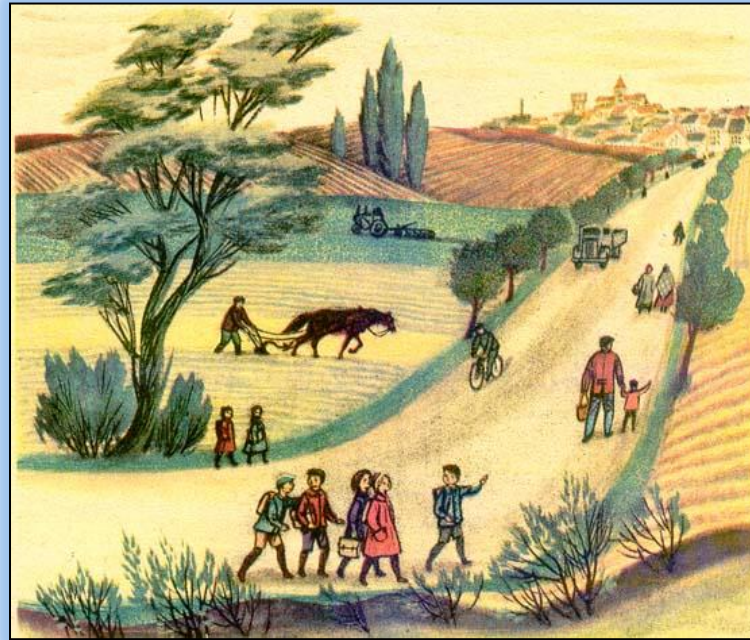
Konrad Czapiewski

Marcin Stępnia

PLAN PREZENTACJI

1. CELE DIAGNOZY
2. METODY BADAŃ I ŹRÓDŁA DANYCH
3. PRZYKŁADY BADAŃ
4. PYTANIA DO DYSKUSJI

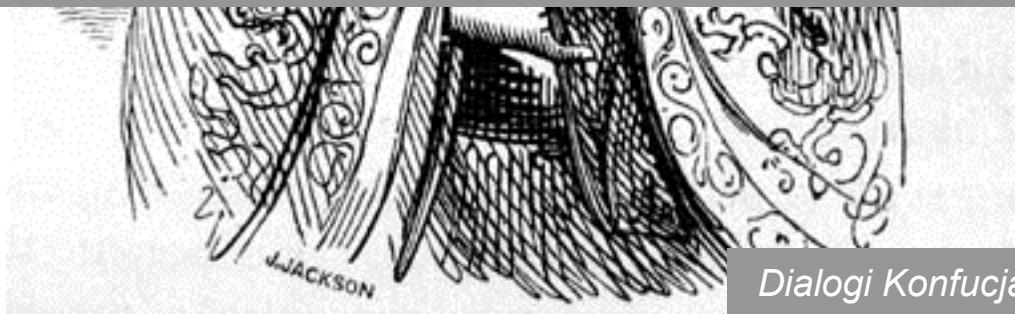

EDUKACJA

子曰、我非生而知之者、
、好古敏以求之者也。

Konfucjusz rzekł: „Nie urodziłem się wykształcony.
Jestem przywiązany do przeszłości i szybki w poszukiwaniu wiedzy.”

Dialogi Konfucjańskie, Rozdział 7, Wiersz 19

WPROWADZENIE

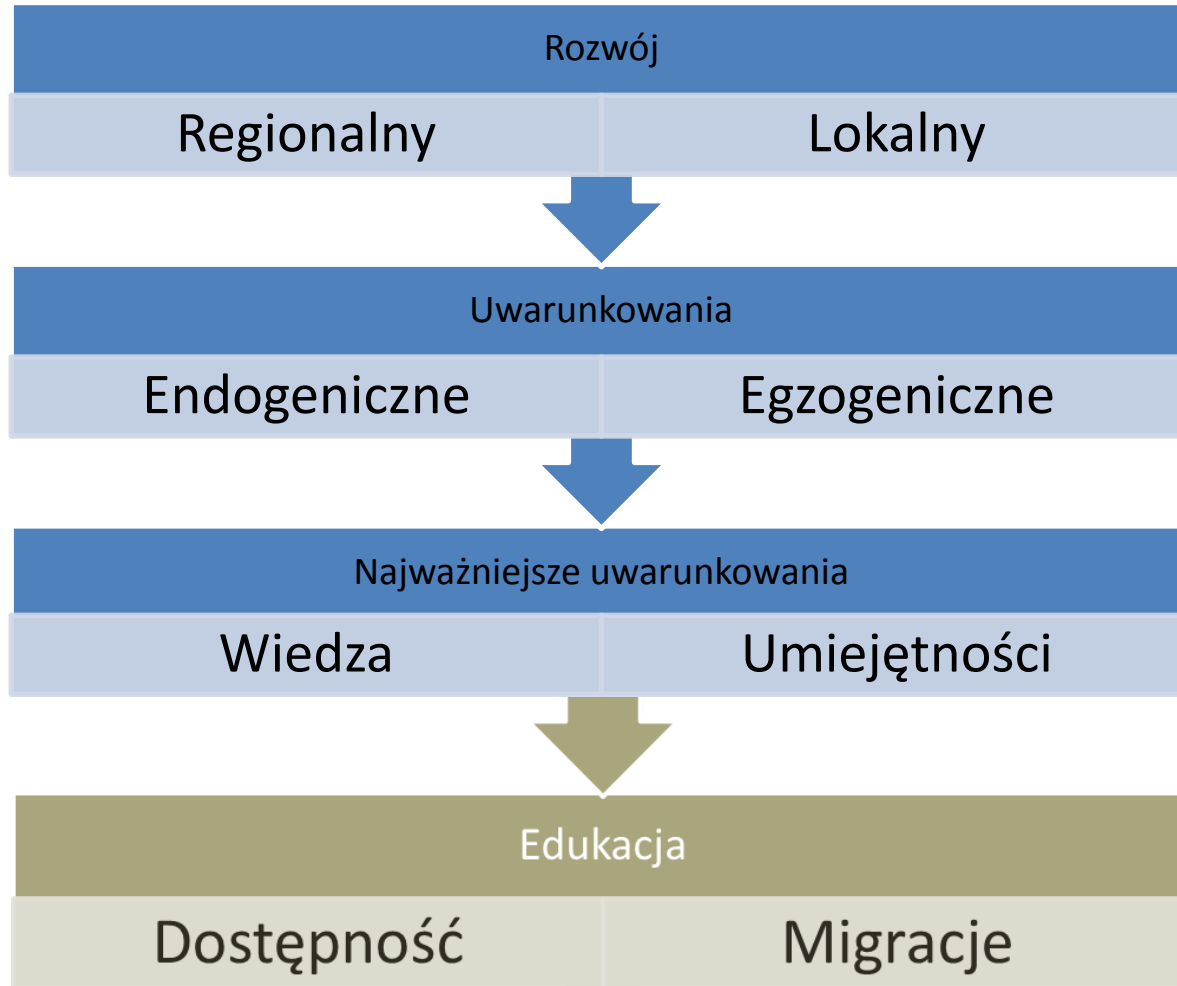
Od początków zainteresowań koncepcją kapitału ludzkiego analizowano **związek między edukacją i wykształceniem a zarobkami**. Wszelkie nakłady na powiększenie wiedzy lub kondycję psychofizyczną ludzi traktowano jako inwestycje, z których należy **oczekiwać zysków w postaci wyższych zarobków**. Poza ściśle ekonomicznymi zwrotami zyskać można także m.in. **zdrowie prestiż, przedsiębiorczość**. Cechy te mogą w sposób pośredni przekładać się na **możliwości rozwojowe jednostek, jak i całych społeczności**.

Kapitał ludzki odznacza się **mobilnością**. Pomimo tego, że **powstaje w ściśle określonym środowisku przestrzennym**, może łatwo podlegać procesowi przemieszczenia (np. **drenaż mózgów**).

przeprowadzenie się ludzi = przeprowadzenie się wiedzy oraz *know-how*

Na jego poziom oraz rozmieszczenie w przestrzeni wpływ będą miały dwie grupy procesów: **związane z jego tworzeniem** (edukacja) oraz **związane z jego przemieszczaniem** (migracje).

Podstawa rozważań

WIEDZA – KAPITAŁ LUDZKI - WYKSZTAŁCENIE

WIEDZA

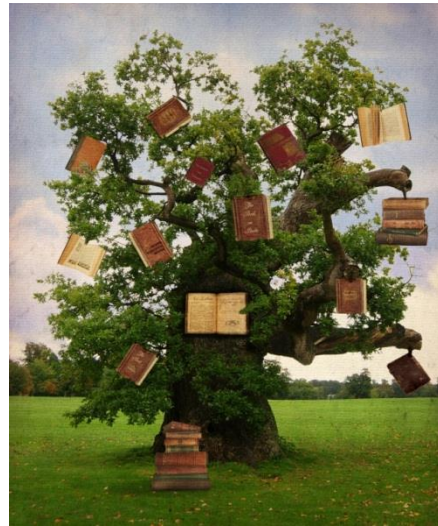
ogół posiadanych wiadomości wraz z umiejętnością ich wykorzystania

źródło

EDUKACJA

wykształcenie – system szkolnictwa

efekt

analizy różnicowań

KAPITAŁ LUDZKI

wiedza grupy ludzi w kontekście ekonomicznym

kwantyfikacja

POZIOM WYKSZTAŁCENIA

przybliżenie posiadanych zasobów wiedzy formalnej

GŁÓWNA OŚ NARRACJI W ZAKRESIE MODUŁU

możliwości zdobycia wiedzy →

zasoby kapitału ludzkiego →

*możliwości wykorzystania posiadanej wiedzy
na rynku pracy.*

KONTEKST BADANEGO OBSZARU

Polifunkcyjna struktura gospodarki głównego rdzenia GOM oraz pozostających w jego granicach obszarów wiejskich i mniejszych miast stwarza z jednej strony chłonny rynek pracy i możliwość zatrudnienia pracowników o zróżnicowanych kwalifikacjach, jednakże z drugiej ze względu na wysoki poziom serwicyzacji gospodarki GOM oraz jej innowacyjności stawia wysokie wymagania względem pracowników. **Wzajemne relacje i interakcje pomiędzy edukacją a rozwojem będą stanowiły podstawową oś interpretacyjną zachodzących współcześnie procesów na terenie GOM**, tj. bardzo wysokiej podaży kierunków kształcenia na poziomie wyższym, wzrostu prywatnej oferty instytucji oświatowych realizowanej dotychczas tradycyjnie przez instytucje publiczne, drenażu kapitału ludzkiego przez rdzeń GOM oraz wzrostu znaczenia pozaedukacyjnych form zdobywania wiedzy i umiejętności.

METODY BADAŃ I ŹRÓDŁA DANYCH

Główne pytania badawcze	Źródła danych	Narzędzia, metody badań i analizy danych	Efekt badania
<p>1. Które rejony OM charakteryzują się najlepszą, a które najgorszą dostępnością przestrzenną do usług edukacyjnych na różnych szczeblach?</p>	<p>Bank Danych Regionalnych 1995-2014. Spis Powszechny 1988, 2002 i 2011.</p>	<p>Metody statystyczne: - analizy regresji i korelacji. Metody kartograficzne i analiza przestrzenna. Metody badań dostępności przestrzennej i transportowej. Metody monograficzne (w tym przegląd literatury).</p>	<p>Wskazanie obszarów o nieuprzywilejowanej lokalizacji przestrzennej względem dostępności do różnych szczebli edukacji. Wskazanie miejsc poprawy i pogorszenia dostępności przestrzennej do miejsc nauki w okresie ostatniej dekady (ew. dwóch dekad) oraz wskazanie czynników wpływających na te zmiany.</p>
<p>2. W jakim stopniu zmienił się poziom wykształcenia mieszkańców OM w relacji do zmian krajowych? Które obszary charakteryzowały się największą i najmniejszą poprawą poziomu wykształcenia mieszkańców?</p>	<p>Spis Powszechny 1988, 2002 i 2011. Dane ze źródeł rozproszonych, w tym z literatury przedmiotu. Dane z różnorodnych badań społecznych (m.in. Diagnoza Społeczna).</p>	<p>Metody statystyczne: - analizy regresji i korelacji. Metody kartograficzne i analiza przestrzenna. Metody monograficzne (w tym przegląd literatury).</p>	<p>Wskazanie obszarów o wysokim poziomie kapitału ludzkiego, wyrażonym w postaci wykształcenia mieszkańców z jednoczesnym zarysowaniem dynamiki przemian. Wskazania i propozycje działań dla polityki społecznej, gospodarczej, regionalnej i przestrzennej.</p>

METODY BADAŃ I ŹRÓDŁA DANYCH

Główne pytania badawcze	Źródła danych	Narzędzia, metody badań i analizy danych	Efekt badania
3. Jaki jest stopień dopasowania usług edukacyjnych i wykształcenia do lokalnego i regionalnego rynku pracy?	Spis Powszechny 1988, 2002 i 2011. Dane ze źródeł rozproszonych. Dane z różnorodnych badań społecznych (m.in. Diagnoza Społeczna). Bank Danych Regionalnych 1995-2014.	Metody statystyczne. Metody kartograficzne i analiza przestrzenna. Metody monograficzne (w tym przegląd literatury).	Określenie struktury wykształcenia kierunkowego absolwentów szkół średnich i wyższych wkraczających na rynek pracy. Dzięki temu możliwe będzie określenie dopasowania oferty edukacyjnej GOM z potrzebami rynku pracy.
4. Jakie jest zróżnicowanie przestrzenne jakości kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjach? Jakie jest zróżnicowanie między rdzeniem a strefą uzupełniającą OM?	Dane z różnorodnych badań społecznych (m.in. Diagnoza Społeczna). Bank Danych Regionalnych 1995-2014. Dane CKE	Metody statystyczne: - analizy regresji i korelacji. Metody kartograficzne i analiza przestrzenna. Metody monograficzne (w tym przegląd literatury).	Wskazanie zróżnicowania przestrzennego w zakresie jakości kształcenia.

RYNEK PRACY

CELE DIAGNOZY

Celem diagnozy jest przedstawienie rynku pracy GOM w nowym świetle tj. z uwzględnieniem liczby miejsc pracy w mikroprzedsiębiorstwach oraz określenie największych wyzwań rynku pracy GOM.

Diagnoza zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem następujących elementów rynku pracy:

- faktycznej liczby miejsc pracy w odniesieniu do ogólnej liczby aktywnych zawodowo w GOM;
- poziomu bezrobocia, szczególnie w odniesieniu do usług edukacyjnych;
- dojazdów do pracy;
- dostępności przestrzennej miejsc pracy.

METODY BADAŃ I ŹRÓDŁA DANYCH

Główne pytania badawcze	Źródła danych	Narzędzia, metody badań i analizy danych	Efekt badania
<p>1. Jaka jest struktura bezrobocia (demograficzna oraz czasu pozostawania bez pracy)? Jak zmieniała się struktura bezrobocia w OM w okresie 2000-2014 pod względem wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób poszukujących pracę?</p>	<p>Dane ze źródeł rozproszonych. Dane z różnorodnych badań społecznych (m.in. Diagnoza Społeczna). Bank Danych Regionalnych 1995-2014. Dane WUP.</p>	<p>Metody statystyczne. Metody kartograficzne i analiza przestrzenna. Metody monograficzne (w tym przegląd literatury). Kwerenda programów regionalnych i lokalnych.</p>	<p>Ujęcie dynamiczne przemian struktury bezrobotnych względem wykształcenia ogólnego i kierunkowego.</p>
<p>2. Jaka jest przestrzenna struktura rynku pracy (aktywność zawodowa, struktura zatrudnienia, struktura sektorowa, wielkość przedsiębiorstw), w tym rzeczywisty rozkład miejsc pracy na terenie GOM?</p>	<p>Dane GUS. Zasoby IGiPZ PAN.</p>	<p>Szacunek rzeczywistego rozkładu miejsc pracy na podstawie własnej oryginalnej metodologii IGiPZ PAN, przetestowanej w aglomeracji warszawskiej. Analizy statystyczne. Analiza kartograficzna.</p>	<p>Zdiagnozowanie struktury rynku pracy oraz rzeczywistego rozkładu miejsc pracy.</p>

METODY BADAŃ I ŹRÓDŁA DANYCH

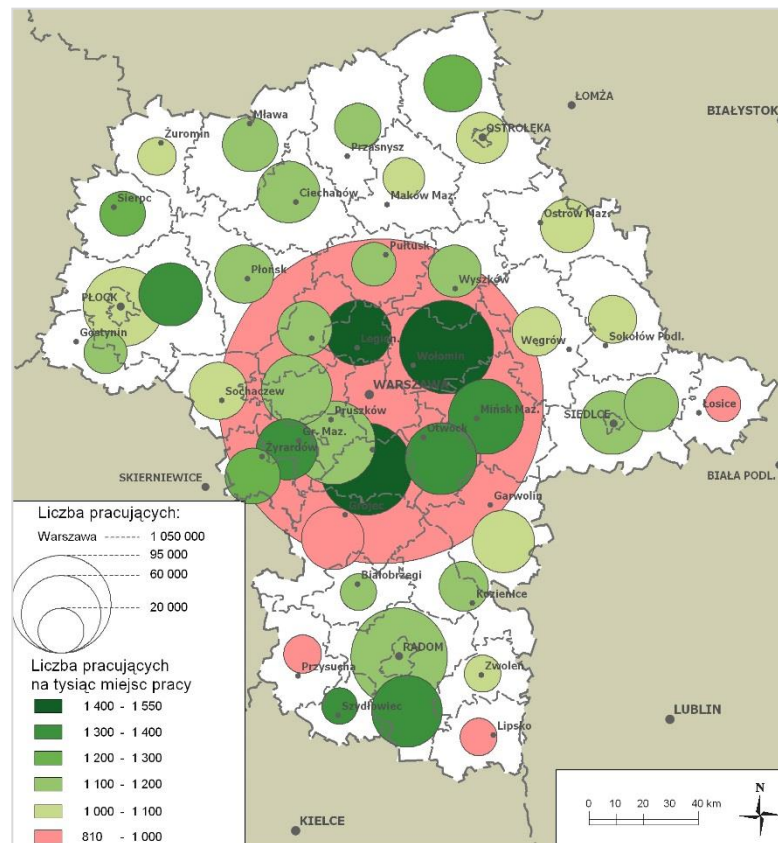
Główne pytania badawcze	Źródła danych	Narzędzia, metody badań i analizy danych	Efekt badania
<p>3. Jaki jest rozkład przestrzenny poszczególnych grup ludności aktywnej zawodowo (wg wieku, płci, wykształcenia, sektorów gosp. i sposobów zatrudnienia)?</p>	<p>Dane GUS. Zasoby IGiPZ PAN</p>	<p>Analizy statystyczne. Analiza kartograficzna.</p>	<p>Zdiagnozowanie aktywności ekonomicznej mieszkańców w szczegółowej skali przestrzennej.</p>
<p>4. Jaki jest rzeczywisty układ dojazdów do pracy na obszarze GOM?</p> <p>5. Jaka jest dostępność przestrzenna do rynków pracy różnej wielkości?</p>	<p>Ogólnodostępne dane GUS. Własne bazy IGiPZ PAN dotyczące dostępności czasowej (GIS, modele prędkości ruchu itd.).</p>	<p>Analiza dostępności przestrzennej czasowej w ujęciu dynamicznym z uwzględnieniem rozwoju sieci transportowych (zwłaszcza sieci drogowej). Kalkulacja wielkości zasobów siły roboczej mieszkającej w obrębie izochron czasu dojazdu do ośrodków koncentrujących miejsca pracy.</p>	<p>Wydzielenie stref dostępności czasowej. Wydzielenie stref: aktywnych dobrze dostępnych rynków pracy (dobra dostępność, wysoki poziom dojazdów do pracy), aktywnych źle dostępnych rynków pracy (zła dostępność wysoki poziom dojazdów do pracy), potencjalnych rynków pracy (dobra dostępność, niski poziom dojazdów do pracy) oraz stref poza najważniejszymi rynkami pracy (niski poziom dojazdów i zła dostępność).</p>

METODY BADAŃ I ŹRÓDŁA DANYCH

Główne pytania badawcze	Źródła danych	Narzędzia, metody badań i analizy danych	Efekt badania
6. Jaki jest udział nowych przedsiębiorstw w rynku pracy powiatów?	Dane GUS. Własne bazy przedsiębiorstw IGiPZ PAN.	Analiza kartograficzna. Analiza statystyczna.	Zdiagnozowanie i delimitacja obszarów o wysokim i niskim udziale sektora kreatywnego.
7. Jaki jest udział i wpływ przedsiębiorstw kreatywnych (wybrane działalności PKD) na rozwój oraz zmiany struktury rynku pracy?	Opcjonalnie ankieta pocztowa kierowana do przedsiębiorstw.		

PRZYKŁADY BADAŃ

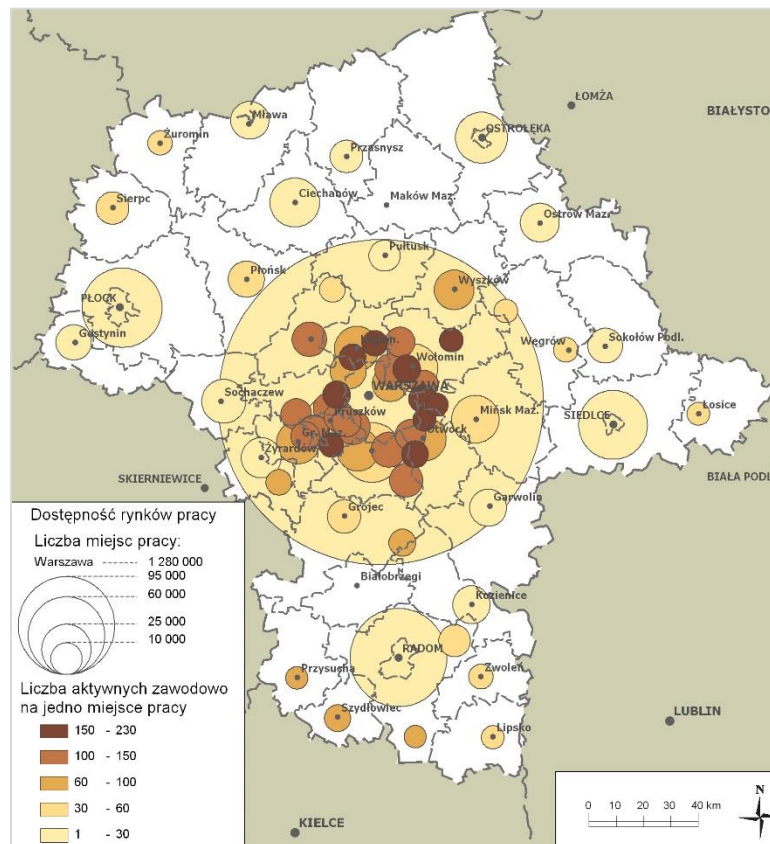
Liczba pracujących na
1000 miejsc pracy

Źródło: Komornicki T., Wiśniewski R., Stępnia M., Siłka P.,
Rosik P., 2013, *Rynek pracy województwa mazowieckiego*,
MBPR, Warszawa.

PRZYKŁADY BADAŃ

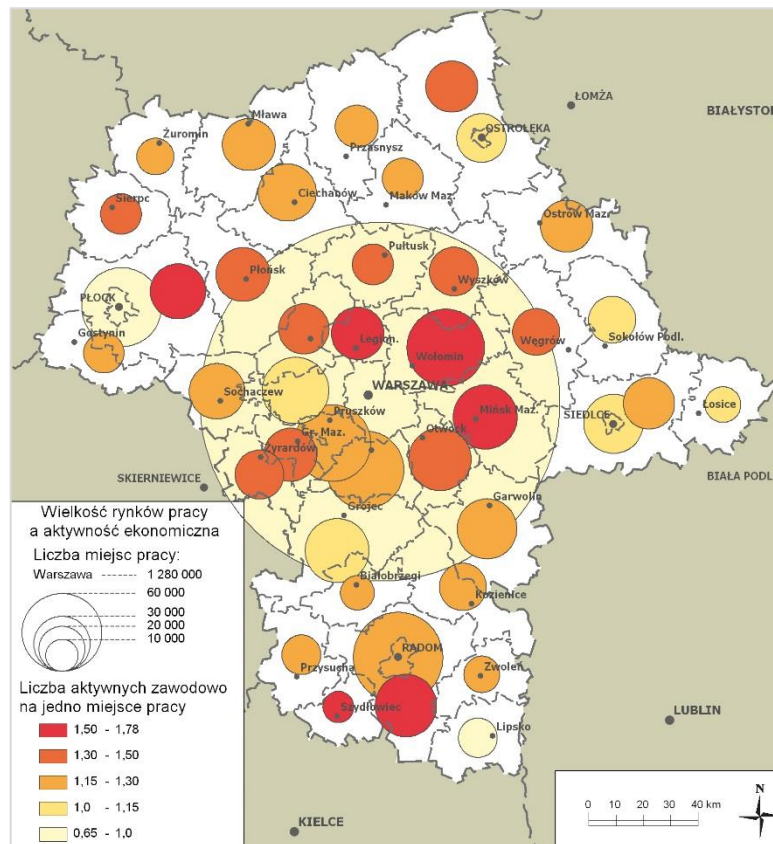
Aktywni zawodowo a rozmieszczenie miejsc pracy

Źródło: Komornicki T., Wiśniewski R., Stępiak M., Siłka P., Rosik P., 2013, *Rynek pracy województwa mazowieckiego*, MBPR, Warszawa.

PRZYKŁADY BADAŃ

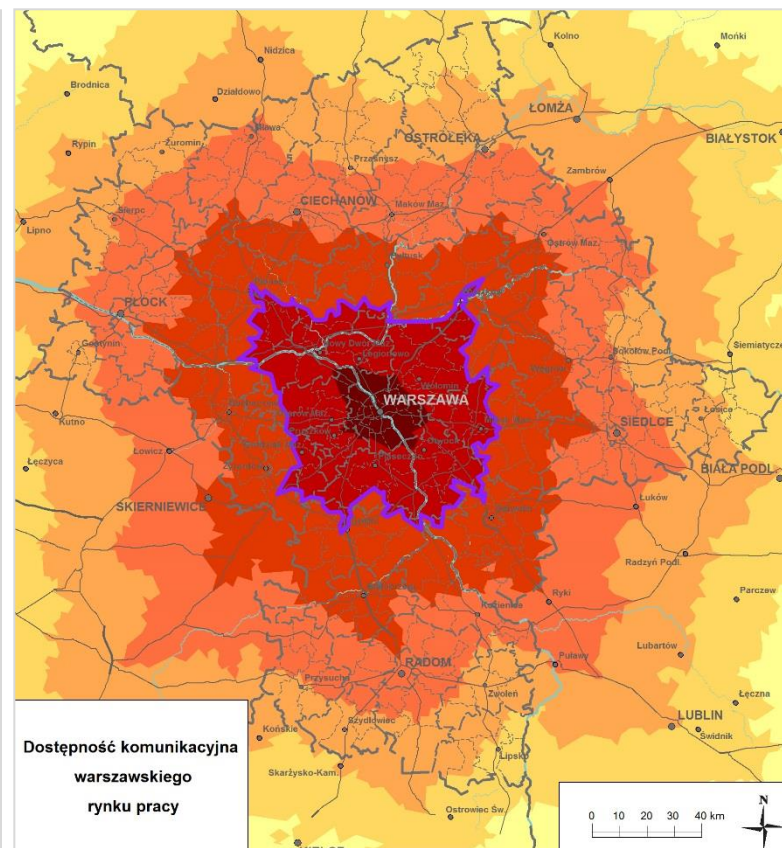
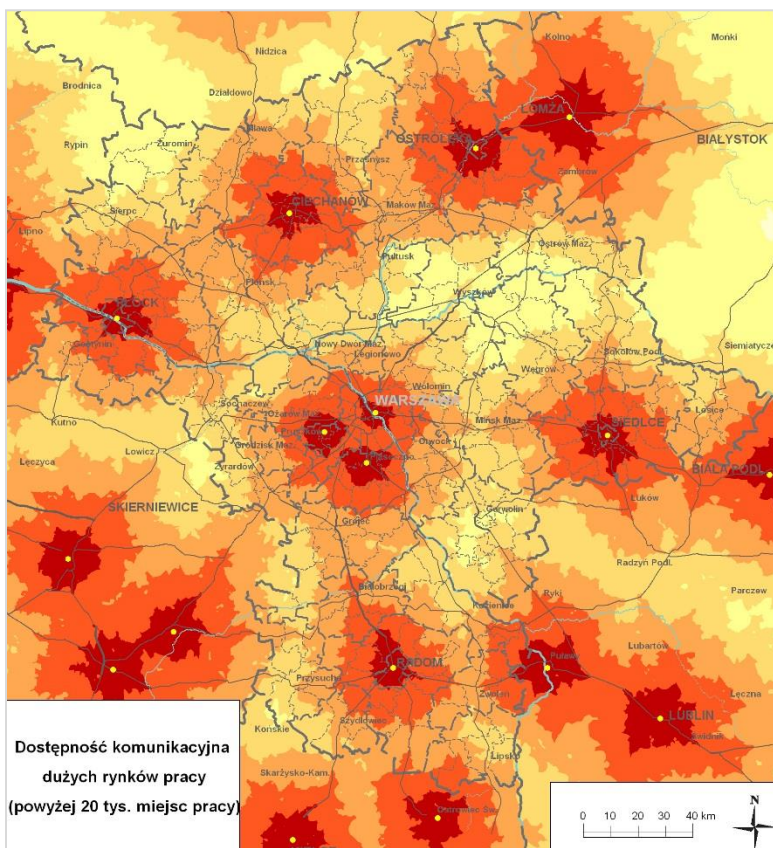
**Samowystarczalność rynków pracy -
wielkość powiatowych rynków a
liczba ludności aktywnej zawodowo
przypadającej na jedno miejsce
pracy**

**Źródło: Komornicki T., Wiśniewski R., Stępiak M., Siłka P.,
Rosik P., 2013, *Rynek pracy województwa mazowieckiego*,
MBPR, Warszawa.**

PRZYKŁADY BADAŃ

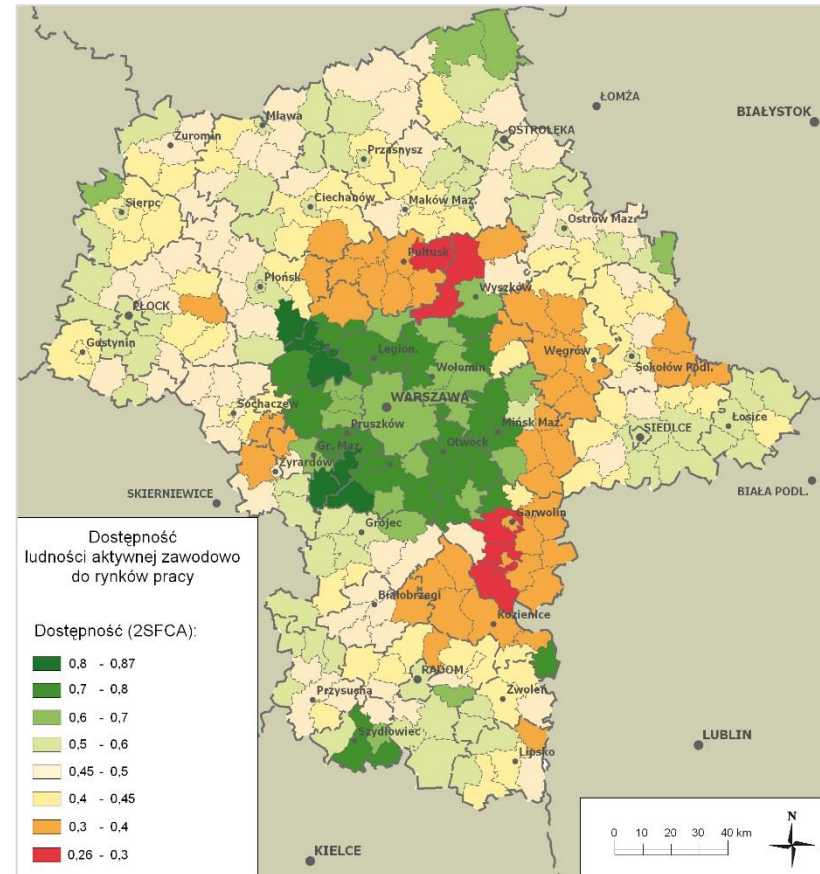
Dostępność rynków pracy

Źródło: Komornicki T., Wiśniewski R., Stępiak M., Siłka P., Rosik P., 2013, Rynek pracy województwa mazowieckiego, MBPR, Warszawa.

PRZYKŁADY BADAŃ

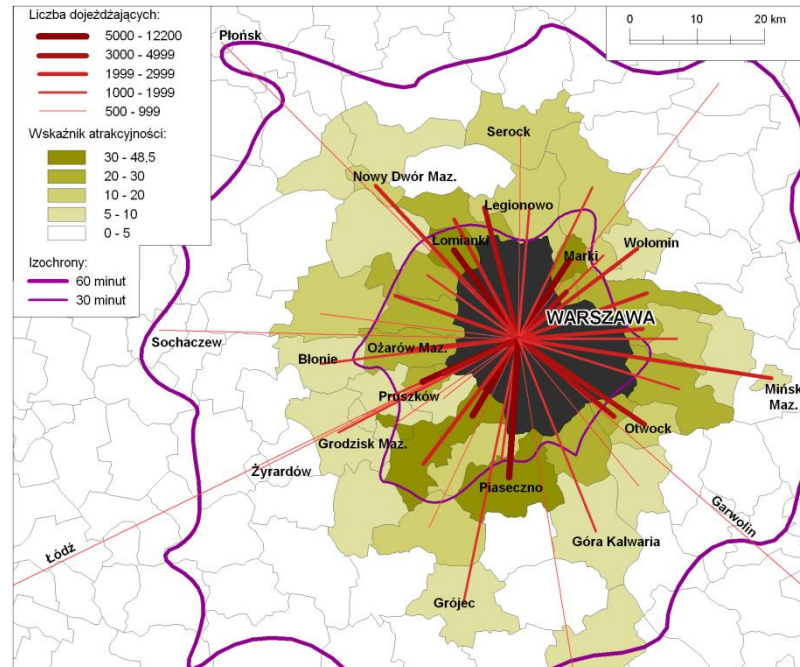
Dostępność rynków pracy – dwuetapowa metoda analizy obszarów rynkowych (ang. Two Step Floating Catchment Area) pozwalająca uwzględnić rozmieszczenie ludności aktywnej zawodowo, lokalizację i wielkość rynków pracy, a także odległości pomiędzy poszczególnymi punktami analizowanej przestrzeni (wyrażane np. czasem przejazdu).

Źródło: Komornicki T., Wiśniewski R., Stępnik M., Siłka P., Rosik P., 2013, *Rynek pracy województwa mazowieckiego*, MBPR, Warszawa.

PRZYKŁADY BADAŃ

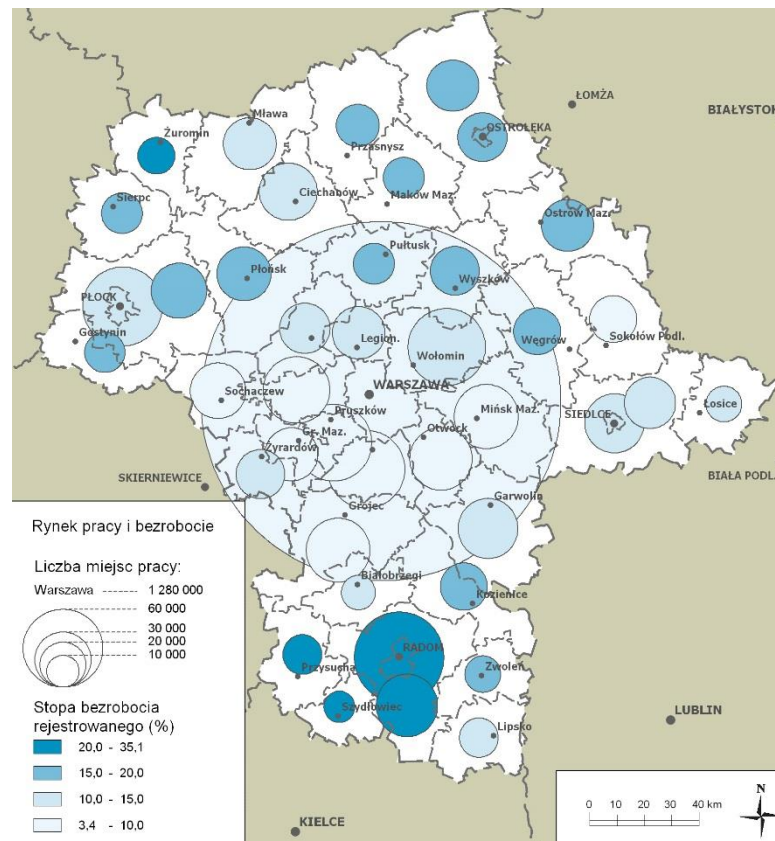
Dojazdy do pracy – atrakcyjność rynku pracy

Źródło: Rosik P, Stępnik M., Wiśniewski R., 2010, *Dojazdy do pracy do Warszawy i Białegostoku – alternatywne podejścia metodologiczne*, Studia Regionalne i Lokalne 2(40).

PRZYKŁADY BADAŃ

Rynek pracy a bezrobocie

Źródło: Komornicki T., Wiśniewski R., Stępiak M., Siłka P., Rosik P., 2013, *Rynek pracy województwa mazowieckiego*, MBPR, Warszawa.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Jak zmieniała się dostępność przestrzenna do usług edukacyjnych po 1990 r.?
2. Jak w Państwa opinii kształtuje się jakość usług edukacyjnych na różnych poziomach kształcenia na terenie GOM?
3. Jaka jest ścieżka kariery zawodowej uczniów, którzy kontynuują edukację (czy wracają oni do miejsca zamieszkania po ukończeniu studiów, zostają w miejscu gdzie studiowali, czy migrują)?
4. Czy program w szkołach GOM jest dopasowywany do potrzeb lokalnego rynku pracy?
5. Czy znalezienie pracy przez absolwentów wymusza dojazdy (dienne / tygodniowe) lub wręcz zmiany miejsca zamieszkania (gdzie wyjeżdżają)?
6. Czy w ramach praktyk uczniowskich szkoły współpracują z lokalnymi przedsiębiorstwami? Jaki charakter ma ta współpraca? Czy uczniowie znajdują zatrudnienie w tych przedsiębiorstwach po zakończeniu edukacji?
7. Czy na terenie GOM można zaobserwować wzmożony odpływ lub napływ osób z wyższym wykształceniem lub o wysokich kwalifikacjach zawodowych?
8. Czy występuje zjawisko migracji zagranicznych (stałych, cyrkulacyjnych)? Jakich grup ono dotyczy?
9. Jakie profile kształcenia w Pana/i opinii będą cieszyły się największym zainteresowaniem młodzieży w perspektywie 20 lat (ogólnokształcący, techniczny, ścisły, językowy, inny)?
10. Czy będzie to korespondować z zapotrzebowaniem regionalnego i lokalnego rynku pracy? Czy szkoły na terenie GOM będą w stanie dostosować się do tych potrzeb?

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Czy istotne jest dość szerokie ujęcie zagadnienia bezrobocia tj. jego struktura (demograficzna, czas pozostawania bez pracy), bezrobocie w kontekście wykształcenia, rodzajów kształcenia a zapotrzebowanie rynku pracy itp.?
2. Jakie są zmiany przestrzenne w obrębie GOM odnośnie aktywności zawodowej, struktury zatrudnienia, struktury sektorowej?
3. Czy dojazdy do pracy stanowią istotny element lokalnego rynku pracy? Jak zmieniała się mobilność mieszkańców GOM w zakresie codziennych przejazdów wahadłowych do pracy?
4. Czy jest rozpoznany przestrzenny rozkład faktycznej liczby miejsc pracy? Czy potrzebne są takie szacunkowe obliczenia? Jaka jest dostępność do rynków Czy na poziomie lokalnym odczuwalne są zmiany liczby osób w wieku produkcyjnym, spadek poziomu aktywności zawodowej itp. (zmiany strukturalne zasobów pracy a funkcjonowanie rynku pracy)?
5. Które rodzaje sektora kreatywnego warto rozwijać?
6. Jakie istotne zagadnienia należałoby uwzględnić w celu pełnego zobrazowania zagadnienia rynku pracy?

Dziękujemy serdecznie za uwagę i prosimy o przesyłanie dodatkowych uwag i komentarzy

Rafał Wiśniewski

rafwis@twarda.pan.pl

Konrad Czapiewski

konrad@twarda.pan.pl

Więcej na temat Projektu

www.metropoliagdansk.pl/strategia-rozwoju-metropolii-2030/

OPRACOWANIE STRATEGII ROZWOJU OBSZARU METROPOLITALNEGO DO 2030 ROKU

Podsumowanie

Logotyp *Strategii Metropolisii 2030*

Strategia
2030